

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et EU-program til støtte for særlige aktiviteter, der styrker inddragelsen af forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser, for perioden 2017-2020

(COM(2016) 388 final — 2016/0182 (COD))

(2017/C 034/18)

Ordfører: **Reine-Claude MADER**

Anmodning om udtalelse	Europa-Parlamentet, 22/06/2016 Rådet, 11/07/2016
Retsgrundlag	Artikel 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (COM(2016) 388 final — 2016/0182 (COD))
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	04/10/2016
Vedtaget på plenarforsamlingen	19/10/2016
Plenarforsamling nr.	520
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	223/2/4

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU glæder sig over, at Kommissionen inddrager forbrugernes og sparernes interesser og yder støtte til deres organisationer. Udvalget mener, at de finansielle tjenester bør tildeles særlig opmærksomhed på grund af deres tekniske karakter og de hermed forbundne udfordringer, der kan være vanskelige at sætte sig ind i for personer uden særlige økonomiske forudsætninger.

1.2. Udvalget støtter det initiativ, der er taget i forbindelse med pilotprojektet, som Kommissionen lancerede i slutningen af 2011 med det formål at støtte udviklingen af et finansielt ekspertisecenter til gavn for forbrugerne og slutbrugerne af finansielle tjenesteydelser for at styrke deres kapacitet til at deltage i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser og genetablere tilliden til det finansielle system i Europa.

1.3. EØSU bemærker, at de to ngo'er Better Finance og Finance Watch opfylder betingelserne for at være berettigede til de driftstilskud, der tildeles af Kommissionen via en åben forslagsindkaldelse, og at deres aktiviteter har fået en generelt positiv vurdering i 2015.

1.4. Udvalget finder det dog relevant at kræve, at en række betingelser skal være opfyldt.

Legitimitet

1.5. EØSU understreger, at organisationernes legitimitet skal tage udgangspunkt i de medlemmer, de er sammensat af, deres forvaltning og samtidig i de tiltag, organisationerne har foretaget for at gøre de tekniske aspekter af den finansielle lovgivning og de finansielle redskaber forståelige for den brede offentlighed.

1.6. I den sammenhæng vurderer EØSU, at der skal gøres en særlig indsats, for at slutbrugerne reelt inddrages i de nævnte organisationers arbejde. Det skal udmønte sig i sammensætningen og forvaltningen af Finance Watch og Better Finance samt nye og tilpassede arbejdsmetoder.

Finansiel uafhængighed, gennemsigtighed og ansvarlighed

1.7. EØSU glæder sig over den gennemsigtighed, som Finance Watch udviser (¹), men på den anden side vurderer udvalget, at både Finance Watch og Better Finance skal fortsætte indsatsen for at opnå større finansiel uafhængighed, herunder i forhold til Kommissionen, da det er afgørende for aktiviteternes troværdighed og organisationernes legitimitet over for offentligheden.

1.8. EØSU minder om, at organisationernes finansielle ansvar kan håndhæves i tilfælde af uregelmæssigheder: Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret har beføjelse til gennem bilagskontrol og kontrol på stedet at kontrollere relevante økonomiske aktører, der direkte eller indirekte har fået andel i de tildelte tilskud. OLAF kan foretage kontrol og verifikation på stedet for at konstatere eventuel svig, korruption eller andre ulovlige aktiviteter, der skader EU's økonomiske interesser (²).

1.9. EØSU bifalder, at Unionens program til fremme af inddragelsen af forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser gennemføres under en flerårig finansiel ramme, da det giver mulighed for at sikre en større finansiel stabilitet for de støttemodtagende organisationer. Disse får mulighed for at organisere sig og fastlægge programmer med længere tidshorisont.

Synlighed over for offentligheden

1.10. EØSU konstaterer, at trods de iværksatte kommunikationsaktiviteter til at skabe synlighed, herunder især artikler i den finansielle presse og afholdelse af konferencer, er Finance Watch og Better Finance stadig stort set ukendte i offentligheden og de nationale forbrugerorganisationer, som i øvrigt burde modtage deres nyhedsbreve direkte.

1.11. Udvalget noterer resultaterne af den afsluttende evaluering af pilotprojektet, der skulle støtte udviklingen af et finansielt ekspertisecenter til gavn for forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser, som Kommissionen lancerede i slutningen af 2011 (³). Udvalget opfordrer de nævnte ngo'er til at styrke indsatsen for at støtte forbrugernes og slutbrugernes rolle, interesser og informationsniveau i udarbejdelsen af EU's politikker vedrørende den finansielle sektor.

Balance mellem fagfolk og brugere

1.12. EØSU anerkender nødvendigheden af at udvikle en teknisk ekspertise med henblik på, at brugerne af finansielle tjenester kan indgå i diskussioner på lige fod med specialisterne i finanssektoren. En sådan ekspertise er afgørende for troværdigheden af de pågældende organisationers arbejde i forhold til finanssektoren, der råder over mere avancerede redskaber.

1.13. EØSU understreger ønsket om, at der etableres en ligevægt, der kan fremme processen frem mod et stabilt og holdbart finanssystem med langsigtet fokus.

2. Beskrivelse af forordningsforslaget (⁴)

2.1. Forordningen er et led i en række aktiviteter, som Kommissionen har gennemført siden 2007 for at genetablere forbrugernes tillid efter den finansielle krise.

(¹) Samlede ressourcer i 2015 for Finance Watch: donatorer og fonde: 32,1 %, forskningsprojekter: 7,4 %, EU-støtte: 56,4 %, afholdelse af arrangementer: 1,3 %, medlemskontingenter: 2,7 %. Kilder: <http://www.finance-watch.org/a-propos/gouvernance-et-financement>.

(²) Artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets forslag til forordning om oprettelse af et EU-program til støtte for særlige aktiviteter, der styrker inddragelsen af forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser, for perioden 2017-2020, og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 883/2013 af 11. september 2013 om undersøgelser, der foretages af Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1073/1999 og Rådets forordning (Euratom) nr. 1074/1999 (EUT L 248 af 18.9.2013, s. 1), og Rådets forordning (Euratom, EF) nr. 2185/96 af 11. november 1996 om Kommissionens kontrol og inspektion på stedet med henblik på beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser mod svig og andre uregelmæssigheder (EFT L 292 af 15.11.1996, s. 2).

(³) http://ec.europa.eu/finance/finservices-retail/docs/users/151222-staff-working-document_en.pdf.

(⁴) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et EU-program til støtte for særlige aktiviteter, der styrker inddragelsen af forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser, for perioden 2017-2020 — COM(2016) 388 final — 2016/0182 (COD).

2.2. Kommissionens målsætning er at sikre, at forbrugernes perspektiv i højere grad inddrages, og det førte i 2010 til etableringen af Financial Services User Group (FSUG), til en systematisering af forbrugernes og repræsentanter for civilsamfundets deltagelse i nedsatte ekspertgrupper og til lanceringen i 2011 af et pilotprojekt vedrørende støtte til etablering af et finansielt ekspertisecenter.

2.3. To nonprofitorganisationer er blevet udvalgt gennem en forslagsindkaldelse fra Kommissionen: Finance Watch, der blev etableret i 2011 som international nonprofitorganisation med hjemsted i Belgien, og som har som mission at repræsentere civilsamfundets interesser over for finanssektoren, og Better Finance, der blev etableret ved at samle europæiske investor- og aktionærforeninger, der har eksisteret siden 2009, og som har som formål at etablere et finansielt ekspertisecenter bestående hovedsageligt af private investorer, sparere og andre brugere af finansielle tjenester.

2.4. Organisationerne har modtaget driftstilskud fra Kommissionen i perioden 2012-2015. Finance Watch har modtaget 3,04 millioner EUR i perioden 2012-2014, og Better Finance har modtaget 0,90 millioner EUR over tre år. Tilskuddene udgør 60 % af deres støtteberettigede omkostninger.

2.5. En evaluering gennemført i 2015 konstaterede, at de af Kommissionen fastlagte strategiske målsætninger var blevet nået, og understregede samtidig, at der var behov for forbedringer med hensyn til oplysning til forbrugerne og inddragelse af deres synspunkter.

2.6. Kommissionen fastslog endvidere, at det trods indsatsen ikke er lykkedes organisationerne at opnå en stabil og tilstrækkelig finansiering fra donorer, der er uafhængige af den finansielle sektor, og følgelig er det nødvendigt med fortsat bistand fra EU for at videreføre aktiviteterne.

2.7. Forslaget til forordning fastlægger for perioden 2017-2020 et forskningsprogram, et oplysningsprogram, der også omfatter den brede offentlighed, samt aktiviteter, der har til formål at styrke interaktionen mellem medlemmerne af de støttemodtagende organisationer samt promovingsvirksomhed for at fremme deres synspunkter i EU.

2.8. Målsætningerne sigter mod fortsat at styrke inddragelsen af forbrugerne og slutbrugerne af finansielle tjenesteydelser i udarbejdelsen af EU's politikker på området og bidrage til oplysning om udfordringerne i forbindelse med regulering af den finansielle sektor.

2.9. Finansieringen af Finance Watch og Better Finance fastlægges til maksimalt 6 000 000 EUR i perioden fra 1. januar 2017 til 31. december 2020.

2.10. Hvert år skal støttemodtagerne fremlægge en beskrivelse af gennemførte og kommende aktiviteter.

3. Generelle og særlige bemærkninger

3.1. I forbindelse med den finansielle krise er Europa-Parlamentet og Kommissionen blevet opmærksomme på den skæve repræsentation i de forskellige organer af henholdsvis eksperter fra finanssektoren og brugerne af deres tjenesteydelser.

3.2. På baggrund af artikel 169, stk. 2, litra b), i EUF-traktaten, der fastlægger, at Kommissionen har ansvaret for at fremme forbrugernes interesser og sikre et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, foreslår Kommissionen at medfinansiere aktiviteterne i organisationer, der er specialiserede inden for finansielle tjenester.

3.3. EØSU bakker fuldt op om denne målsætning, som er fastlagt i flere af udvalgets udtalelser, hvor udvalget har fremhævet nødvendigheden af at sætte forbrugeren i centrum for alle politikker og dermed også allokere midler til deres repræsentanter ⁽⁵⁾.

3.4. EØSU bifalder, især på baggrund af kompleksiteten i de behandlede spørgsmål vedrørende opsparing og investeringer, at der udvikles et finansielt ekspertisecenter, der er uafhængigt af de finansielle miljøer, og som stilles til rådighed for de organisationer, der repræsenterer forbrugernes, sparernes og slutbrugernes interesser, på baggrund af den tekniske kompleksitet og de foreliggende problemstillinger, da disse grupper ikke selv besidder ekspertviden på det finansielle område.

⁽⁵⁾ EUT C 181 af 21.6.2012, s. 89.

- 3.5. I den sammenhæng mener udvalget, at det er vigtigt at være meget opmærksom på, at der ikke er økonomiske eller andre interessekonflikter, der kan påvirke disse organers arbejde negativt.
- 3.6. EØSU understreger, at organisationernes legitimitet skal tage udgangspunkt i de medlemmer, de er sammensat af, deres forvaltning og samtidig i de tiltag, organisationerne har foretaget for at gøre de tekniske aspekter af den finansielle lovgivning og de finansielle redskaber forståelige for den brede offentlighed.
- 3.7. EØSU understreger, at trods de iværksatte kommunikationsaktiviteter til at skabe synlighed, herunder især artikler i den finansielle presse og afholdelse af konferencer, er Finance Watch og Better Finance stadig stort set ukendte i offentligheden og de nationale forbrugerorganisationer, som i øvrigt burde modtage deres nyhedsbreve direkte.
- 3.8. EØSU fremhæver, at eksperterne ikke skal træde i stedet for repræsentanter fra civilsamfundet, men at de i stedet skal give disse redskaberne til at forstå problemstillingerne, vurdere, hvilke tiltag der bør gennemføres, og fremsætte forslag.
- 3.9. EØSU er enig med Kommissionen i, at det er nødvendigt at fremme deltagelsen af forbrugerne samt andre slutbrugere af finansielle tjenester i udarbejdelsen af EU's politikker for derigennem at genetablere tilliden til det finansielle system i Europa.
- 3.10. Udvalget noterer sig EU-programmet beskrevet i forordningsforslaget samt målsætningerne heri og understreger organisationernes og institutionernes overordentligt store vanskeligheder ved at interagere med den brede offentlighed.
- 3.11. EØSU konstaterer, at etableringen af Finance Watch og Better Finance er sket samtidig med etableringen af pilotprojektet ⁽⁶⁾, og understreger, at det er nødvendigt at sikre, at alle medlemmer er uafhængige af industrielle, kommercielle eller økonomiske interesser.
- 3.12. EØSU vurderer, at den valgte tidshorizont og finansieringsform er passende, og udvalget bifalder, at Unionens program til fremme af inddragelsen af forbrugerne og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser gennemføres under en flerårig finansiell ramme, da det giver mulighed for at sikre en større finansiell stabilitet for de støttemodtagende organisationer. Organisationerne har dermed mulighed for at indrette deres funktioner og fastlægge programmer på længere sigt, til trods for at det forventede støttebeløb er beskedent i forhold til de foreliggende ambitioner.
- 3.13. EØSU mener endvidere, at de nævnte organisationer bør finde supplerende finansieringskilder for at sikre deres egen udvikling, balance i regnskaberne og uafhængighed især af Kommissionen.
- 3.14. EØSU ønsker, at forordningen vedtages hurtigt, for at udnytte den dynamik, som er skabt med pilotprojektet.
- 3.15. EØSU støtter den nødvendige evalueringsprocedure til vurdering af, om målsætningerne nås, og om reglerne vedrørende gennemsigtighed og finansiell ansvarlighed ifølge forordningsforslagets artikel 8 bliver overholdt ⁽⁷⁾.

Bruxelles, den 19. oktober 2016.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁶⁾ Pilotprojekt, der skulle yde tilskud for at støtte udviklingen af et finansiell ekspertisecenter til gavn for slutbrugere og aktører uden for sektoren og styrke deres kapacitet til at deltage i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser, igangsat i 2011 — Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et EU-program til støtte for særlige aktiviteter, der styrker inddragelsen af forbrugere og andre slutbrugere af finansielle tjenesteydelser i Unionens politikudformning inden for finansielle tjenesteydelser, for perioden 2017-2020. COM(2016) 388 final — 2016/0182 (COD), s. 2.

⁽⁷⁾ Nævnt ovenfor.